

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна та молодіжна робота
Тривалість викладання	3, 4 чверті, 2 семестр
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	1 година на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

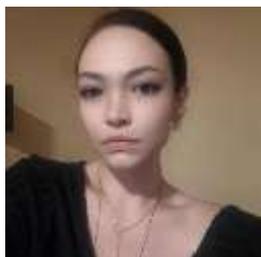
Кафедра, що викладає: філософії і педагогіки

Консультації: Ауд.1/116 2 години на тиждень (згідно розкладу)

Онлайн-консультації: електронна пошта (щоденно, окрім вихідних і святкових днів)

Он-лайн <https://teams.microsoft.com/> (згідно розкладу)

Інформація про викладачів:

Викладачі:

Сахарова Катерина Олександрівна

доктор філософії у галузі державного управління

Доцент кафедри філософії і педагогіки

Персональна сторінка:

https://filosof.nmu.org.ua/ua/Sakharova.php?clear_cache=Y

E-mail: Sakharova.K.O@nmu.one

1. Анотація до курсу

Загальна психологія – це знайомство з теоретичними положеннями і актуальними проблемами психології. В цьому курсі розглянуто загальні питання про природу та розвиток психіки людини, про формування особистості, її психологічну структуру, про сутність і характеристику пізнавальних та емоційно-вольових процесів. Вивчення навчальної дисципліни «Загальна психологія» спрямовано на забезпечення всебічної підготовки студентів та формування психологічно здорової особистості. Набуті знання допоможуть оволодіти теорією і практикою психології. Здобувачі навчатимуться вміло, постійно застосовувати психологічні знання у своїй діяльності.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів концептуальних знань щодо уявлення про природу психіки людини, вивчення законів психічної діяльності, сутності психічних явищ і їхньої ролі в пізнанні людиною самої себе та навколишнього світу.

Завдання курсу

- ознайомити здобувачів з психологічними теоріями, з різними науковими напрямками та методами психології;
- навчити здобувачів пояснювати власні психічні процеси, властивості, стани, а також опанувати найпростіші прийоми власної психічної саморегуляції;
- навчити здобувачів давати психологічну характеристику особистості, її темпераменту, характеру, здібностям;
- навчити здобувачів оцінювати рівень розвитку власних пізнавальних процесів (відчуття, сприймання, уява, пам'ять, мислення, увага), застосовуючи відповідні методичні засоби;
- навчити здобувачів діагностувати власний стан та стан і настроїв інших людей, рівень психологічної напруги.

3. Результати навчання:

- Аналізувати психологічні теорії та визначати психологічний зміст та механізми становлення і розвитку психіки. Аналізувати отриману інформацію
- Визначати характеристики та особливості прояву різних психічних процесів, станів і властивостей людини
- Аналізувати психологічний зміст, структуру та умови розвитку особистості. Проводити ефективну комунікацію відповідно до психологічних особливостей особистості

4. Структура курсу

Тема 1. Психологія як наука

Завдання дисципліни. Особливості психології як науки. Розвиток поглядів на предмет психології. Основні наукові напрями психології. Методи психології. Структура та галузі психології.

Тема 2. Розвиток психіки у філогенезі

Психіка: поняття, функції, особливості, основні теорії. Основні рівні розвитку психіки живих організмів. Періодизація еволюційного розвитку психіки. Особливості психіки тварин і людей. Свідомість і несвідомість.

Тема 3. Психологія особистості

Поняття «індивід», «особистість», «індивідуальність». Характеристики й рушійні сили розвитку особистості. Направленість, потреби і мотиви особистості. Здібності людини. Темперамент і характер особистості.

Тема 4. Пізнавальні процеси

Відчуття: поняття, види та характеристики. Сприйняття: поняття, функції і характеристики. Фігура та фон сприйняття. Уявлення: поняття, види та характеристики. Уява: поняття, види і прийоми. Пам'ять: поняття, класифікація, характеристики. Засоби підвищення ефективності запам'ятовування. Мислення: поняття, форми, види. Основні логічні операції. Мовлення: поняття, види та

характеристика мовних процесів. Увага: поняття, види, характеристики. Фактори, що знижують увагу.

Тема 5. Емоційно-вольові процеси

Воля: поняття, функції та характеристики. Емоції: класифікація, фізіологічні основи. Основні типи емоційних переживань. Стрес: поняття, причини, методи подолання.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Комп'ютерне та мультимедійне обладнання. Активованій корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one). Microsoft Office 365. Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms. Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle. Підключення до Internet.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за оцінки за роботу на практичних заняттях (оцінюється 8 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачеві 10 балів). Отримані бали на практичних заняттях додаються до підсумкових (тестових) завдань (20 балів) є підсумковою оцінкою за вивчення навчальною дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань, 1 відкритого запитання. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100
---	---

6.3. Критерії оцінювання за роботу на практичних заняттях:

8 практичних занять оцінюються максимально у 10 балів, причому

10 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури

8 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

6 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії.

4 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

2 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується відповідними нормами «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»:

https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Положення_запобіг_виявл_плагіат-2025.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо використання штучного інтелекту під час опанування курсу регламентується відповідними нормами «Політики щодо використання штучного інтелекту в діяльності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»:

https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Політика_ШІ_2025.pdf.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на НТУ Microsoft Office та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача є робота з дистанційним курсом «Загальна психологія» (www.do.nmu.org.ua)

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до чату у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «наради» в «команді» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації інституту.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси. Здобувачі, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.7. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здійснюється відповідно до «Положення про визнання в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті» <http://surl.li/zopmhq>.

7.8. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Загальна психологія».

8. Ресурси і література

Основні

1. Пазиніч, Ю.М. Психологія: навч. посібник (електронний ресурс, оновлено) 2024. – 100 с. / <http://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=650> (4 друкованих аркуша)

2. Загальна психологія : навч. посібник / Т. Б. Поясок [та ін.] ; Кременчуг. нац. ун-т ім. М. Остроградського, Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : ФОП Бровін О. В., 2023. – 396 с.

3. Психологія особистості: навч. посіб. / укладачі І. О. Петухова, Р. А. Калениченко, О. Г. Льовкіна [та ін.] ; за заг. ред. Є. М. Суліми ; Ун-т ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 338 с.

4. Психологія : навч. посібник. Вид. 2-ге Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича 2023 <https://archer.chnu.edu.ua> > handle

5. Психологія: теорія і практика. Навч. посібник для студентів вищ. навч. закл. / І. М. Щербакова, Т. Г. Харченко. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. 364 с.

Додаткові

1. Пазиніч, Ю.М. Психологія [Текст]: навч. посібник / Ю.М. Пазиніч, Т.М. Калюжна. – Д.: НГУ, 2012. – 156 с.

2. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник: Навч. посіб., 4-те вид., випр. і доп. – К.: Каравела, 2020. – 418 с.

3. Пазиніч Ю., Нестерова О. Питання професійного вигорання і психофізіологічного здоров'я у соціально-педагогічних працівників Прояви резиліентності на різних рівнях системи: сім'я, освіта, суспільство під час війни : зб. наук. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф., (23-24 травня 2024 р.). Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. - с107-110.

4. Polyanska, A., Pazynich, Y., Petinova, O., Nesterova, O., Mykytiuk, N., & Bodnar, G. (2024). Formation of a Culture of Frugal Energy Consumption in the Context of Social Security, pp. 60-87. *The Journal of the International Committee for the History of Technology*, 29(2), 60–87. <https://doi.org/10.11590/icon.2024.2.03> Scopus

5. Yuliya Pazynich, Hanna Polypenko. The impact of various aspects of social capital on innovation development /// *Scientific Papers of Silesian University of Technology*. ISSN 2720-751X. 2025. no. 235, s. 415–429.

6. Pylypenko, H. M., Pylypenko, Yu. I., Dubiei, Yu. V., Solianyk, L. G., Pazynich, Yu. M., Buketov, V., Smoliński, A., & Magdziarczyk, M. (2023). Social capital as a factor of innovative development. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 9(3), 100118. <https://doi.org/10.1016/j.joitmc.2023.100118> Scopus

7. Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки : навч. посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 146 с.

8. Пазиніч Ю.М. Психологічні аспекти робочого стресу в контексті організаційного розвитку. Сучасна освіта і професійна підготовка воїнів: традиції, інновації та перспективи розвитку: збірник тез доповідей учасників науково-практичної конференції / за заг. ред. Т. Остапчука та ін. Одеса: Військова академія (м. Одеса), 2026. 120 с.

9. Пазиніч Ю.М. Громадянська дія та громадянська відповідальність в умовах сталого розвитку. *Сталий розвиток економіки, суспільства та підприємництва [Електронний ресурс]: матеріали Міжнар.наук.-практ. конф.*, Івано-Франківськ, 27-28 квітня 2023 р./ За ред. І. Перезової. – Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. с. 323-326. URL : <https://cutt.ly/HwwGUIGa>

10. Пазиніч Ю.М. Основні виклики в освітньому процесі під час війни. *Міжнародний форум «Безпечна, комфортна, спроможна, територіальна громада» - 2024: матеріали міжнар. конф.*, 16-18 жовтня 2024 р., м. Дніпро. – Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2024. с. 352-354. <https://science.nmu.org.ua/ua/conferences/Forum/Zbirnyk2024.pdf>

11. Pazynich Yuliya. Managing emotions and reducing emotional tension under stress conditions. «Молодь: наука та інновації» 2025: матеріали XIII Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, Дніпро, 12–14 листопада 2025 року (у 3-х томах) / Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. Том 2. с. 275-277.

12. Пазиніч Ю.М., Іванова О.С., Єрмакова С.С. Соціальна стійкість особистості під час тривалого стресу. *Перспективи та інновації науки*. 2026. № 2(60).

13. Пазиніч Ю.М. Стресостійкість як ресурс психологічного благополуччя особистості у воєнний час. *Сучасна освіта і професійна підготовка воїнів: традиції, інновації та перспективи розвитку: збірник тез доповідей учасників науково-практичної конференції* / за заг. ред. Т. Остапчука та ін. Одеса: Військова академія (м. Одеса), 2026. 120 с.

14. Polyanska, A., Sala, D., Psyuk, V., & Pazynich, Y. (2025). A Multicriteria Approach to the Study of the Energy Transition Results for EU Countries. <https://doi.org/10.20944/preprints202509.0758.v1>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.openuniversity.edu>
2. <https://courses.prometheus.org.ua/>

9. Календарний план курсу*

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу Політика курсу Вимоги Навчальні матеріали Тестові завдання 1 . Психологія як наука. Предмет психології 1.1 Особливості психології як науки	Лекція	Силабус Тестові завдання Навчальний посібник 1, с. 3-9; 2	-
2	1 . Психологія як наука. Предмет психології 1.2 Розвиток поглядів на предмет психології. 1.3 Методи психології 1.4 Структура і галузі психології	Лекція	1, с. 9-15; 2	-
	Питання для контролю та вправи	Практичне заняття	Завдання Вправи 1, с. 15-22	10
3	2. Визначення психіки. Основні функції психіки 2.1. Психіка: поняття, функції, особливості, основні теорії. 2.2. Основні рівні розвитку психіки живих організмів. 2.3. Періодизація еволюційного розвитку психіки. Особливості	Лекція	1, с. 23-27; 2	-

	психіки тварин.			
4	2. Визначення психіки. Основні функції психіки 2.4. Особливості психіки людини. 2.5 Свідомість і несвідоме 2.6. Психічні явища	Лекція	1, с. 27-32; 2	-
	Питання для контролю та вправи	Практичне заняття	Завдання Вправи 1, с. 32-39	10
5	3. Психологія особистості 3.1. Поняття «індивід», «особистість», «індивідуальність». Характеристики й рушійні сили розвитку особистості. 3.2. Направленість, потреби і мотиви особистості. Здібності людини.	Лекція	1, с. 40-45; 2	-
6	3. Психологія особистості 3.3. Темперамент і характер особистості.	Лекція	1, с. 45-49; 2	-
	Питання для контролю та вправи	Практичне заняття	Завдання Вправи 1, с. 49-63	10
7	Підсумкове заняття за 1-3 темами курсу «Психологія»	Лекція	1, с. 8-63; 2	-
	Обговорення дискусійних питань	Практичне заняття	Тести і відкриті запитання	20
8	4. Пізнавальні процеси 4.1 Відчуття: поняття, види та характеристики 4.2. Сприйняття: поняття, функції і характеристики. Фігура та фон сприйняття	Лекція	1, с. 64-69; 2	-
	Питання для контролю та вправи	Практичне заняття	Завдання Вправи	10
9	4. Пізнавальні процеси 4.3 Уявлення: поняття, види та характеристики 4.4. Уява: поняття, види і прийоми. 4.5. Пам'ять: поняття, класифікація, характеристики. Засоби підвищення ефективності запам'ятовування.	Лекція	1, с. 69-73; 2	-
10	4. Пізнавальні процеси 4.6. Мислення: поняття, форми, види. Основні логічні операції. 4.7. Мовлення: поняття, види та характеристика мовних процесів. 4.8. Увага: поняття, види,	Лекція	1, с. 73-78; 2	-

	характеристики. Фактори, що знижують увагу.			
	Питання для контролю та вправи	Практичне заняття	Завдання Вправи 1, с. 79-89	10
11	5. Емоційно-вольові процеси 5.1. Воля: поняття, функції та характеристики. 5.2. Емоції: класифікація, фізіологічні основи	Лекція	1, с. 90-92; 2	-
12	5. Емоційно-вольові процеси 5.3. Основні типи емоційних переживань. 5.4. Стрес: поняття, причини, методи подолання	Лекція	1, с. 92-95; 2	-
	Питання для контролю та вправи	Практичне заняття	Завдання Вправи 1, с. 95-100	10
13	Підведення підсумків роботи за семестр	Лекція	Тести	20
	оголошення оцінок	Практичне заняття	і відкриті запитання	-

10. Методи навчання

Словесні методи навчання: пояснення та евристична бесіда.

Наочні методи навчання: демонстрація та ілюстрація.

Практичні методи навчання: Case-study, психодіагностика